

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Foreningen til Bægnavassdragets Regulering
Postboks 23
3502 HØNEFOSS

Vår dato: 04.05.2018
Vår ref.: 201706765-18
Arkiv: 312
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Tord Solvang

Tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglement og konsesjonsvilkår for Flyvatn i Vestre Slidre kommune, Oppland

Vi viser til søknad fra Foreningen til Bægnavassdragets Regulering (FBR) av 18.9.2017 om tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglement og konsesjonsvilkår for Flyvatn i Vestre Slidre kommune, Oppland.

Om søknaden

NVE har mottatt følgende søknad fra FBR:

«Vi viser til vårt brev av 29. januar 2015, med plansøknad for rehabilitering av dam Flyvatn i Vestre Slidre kommune, samt Deres brev 13. november 2015 og 28. januar 2016 med godkjenning av hhv. teknisk plan og miljøplan.

Foreningen til Bægnavassdragets Regulering (FBR) er ved Kronprinsregentens Res. av 15. februar 1957 meddelt konsesjon til å regulere Flyvatn (Storfjorden) i Bægnavassdraget.

FBR søker med dette om å få fravike konsesjonsvilkår nr. 12, og manøvreringsreglementets krav om oppfylling, under rehabiliteringen av dam Flyvatn.

Anlegget planlegges å starte opp vinteren 2018-2019, med transport av steinmasser til mellomlager ved dammen. Rehabilitering av dammen starter i mars 2019, og vil pågå over to byggesesonger. Fyllingsdammen skal påbygges på luftside og topp, og tilføres ca. 30 000 m³ steinmasser. Betongoverløpet som er 110 m langt og inntil 6 m høyt skal rehabiliteres. Oppstrøms- og nedstrømssider og krone skal forsterkes med armert påstøp, og brupilarer tilleggsforankres.

Fravikelse av vilkår 12 - Stenging av vegen over dammen

Den private vegen «Panoramavegen» mellom Vestre Slidre og Hemsedal går over dammen.

For å kunne utføre arbeidene med påbygging av fyllingsdammen, rehabilitering av betongdam, tilpasning av kjørebane på damtopp inn mot bru over overløpet osv., er det behov for å stenge

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

vegen over dammen. Praktisk og sikkerhetsmessig vurderer vi det som umulig å avvike trafikk over dammen samtidig med at anleggsarbeidene pågår.

Biltrafikken kan komme fra østsiden til vestsiden av dammen og omvendt, ved å kjøre om Tisleifjord-dammen. Vegstengningen og omkjøringsmulighetene vil bli skiltet.

Vi søker om tillatelse til å stenge vegen over dammen i følgende tidsrom: 1. mars til 15. november 2019, og 1. april til 31. oktober 2020.

For gående og syklende er det planlagt å etablere en sti nedenfor dammen som gjør det mulig for disse å passere når det ikke er mye overløp på dammen.

Fravikelse fra krav om fylling

I manøvreringsreglementets pkt. 3 framgår: «Flyvatnet skal i alle år- så sant tilløpet gjør det mulig- fylles innen 1. juli og holdes fylt inntil lågvassperiodens begynnelse».

Hydrologiske hoveddata for Flyvatn

Avrenning 1961-90	Nedbørfelt sum	Nedbørfelt eget	Avløp sum felt	Avløp eget felt	Magasin Flyvatn	Magasin sum felt (Flyvatn + Helin)
25 l/s/km ²	405 km ²	348 km ²	319 Mm ³	274 Mm ³	57,5 Mm ³	76,1 Mm ³

HRV	LRV	Reg. høyde	Overflate v/HRV	Overflate v/LRV
859,40	853,90	5,5 m	12,7 km ²	7,7 km ²

Oppstrøms Flyvatn ligger Helin med magasin 18,6 Mm³. Flyvatns reguleringsgrad er da $57,5/(319-18,6) = 19 \%$.

Praksis er at tappingen fra Flyvatn avsluttes ved lågvassperioden slutt -ca. 1. mai. Deretter tappes lagvassføring under snøsmelting, og magasinet fylles stort sett alltid til ca. 1. juni, dvs. om lag en måned før 1. juli. Lågvassperiodens begynnelse er vanligvis rundt 1. oktober.

Arbeidene med å støpe plate på vannsiden er planlagt utført på lav vannstand ettervinteren og tidlig vår i 2019 og i 2020. For å gjennomføre arbeidene er det nødvendig å holde vannstanden nede lengst mulig på våren, og tappe ut tilsiget i en periode. Oppfylling på våren i 2019 og 2020 vil derfor skje seinere enn vanlig praksis. I år med lavt tilsig kan vannstigningen holdes igjen ut mai. I år med tilsig større enn gjennomsnitt vil det imidlertid ikke være mulig å holde igjen vannstandsstigningen lengre enn til medio mai når snøsmeltingen er kommet godt i gang, grunnet kapasiteten til tappelukene.

Vi har kommet til at også damkrone og nedstrøms side må rehabiliteres. Toppen av overløpet meisles delvis av, og det støpes nytt overløpsprofil på krone og nedstrøms side. Dette betinger at disse delene tørrelleges ved at vannstanden kan holdes ca. 1 m under HRV når tilsiget gjør det mulig.

Vi søker derfor om å kunne senke og holde vannstanden i Flyvatn inntil 1 m under HRV i perioden fra 1. juli til lågvassperiodens begynnelse i 2019 og i 2020.

Avløpet fra Flyvatn vil, så sant tilsiget gjør det mulig, slippes gjennom lukene og ikke over overløpet. En strekning på ca. 400 m mellom overløpet og Veslevatn blir da uten vannføring.

Veslevatn og Flya for øvrig vil få mer vannføring på våren enn vanlig. For øvrig blir det ingen endring i vannføringsregimet for Flya, og vi kan ikke se at rekrutteringsmulighetene for fisken i Flya vil bli påvirket negativt.

Flyvatns areal ved vannstand 1 m under HRV er ca. 12 km², eller 0,7 km² mindre enn ved HRV. 1 m lavere vannstand sommerstid vil medføre noen ulemper som bl.a. lengre båtdrag.»

Høring

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt til lokale myndigheter, interesseorganisasjoner og berørte parter for uttalelse. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentarer.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

Vestre Slidre kommune uttaler i e-post 20.12.2017:

«1) Vestre Slidre kommune mener det er uholdbart å stenge Panoramavegen i perioden 1. mars til 15. november 2019, og 1. april til 31. oktober 2020 med hensyn til stølsbrukere/eiere i Vestre Slidre som har støl på vestsida av Flydammen og hytteturister, jegere og all gjennomgangstrafikk i ei tid som er høysesong for bruk av vegen. Med bakgrunn i dette støtter Vestre Slidre kommune brevet fra Panoramaveien SA til Foreningen til Bægnavassdragets Regulering (FBR) av dato 021117 og ber om at det bygges en enkel omkjøringsvei forbi Flydammen på utsiden av dammen.

2) Vestre Slidre kommune har ingen innsigelse på at FBR senker og holder vannstanden i Flyvatn inntil 1 m under HRV i perioden fra 1. juli til lavvannperiodens begynnelse i 2019 og 2020.»

Hemsedal kommune uttaler i brev 9.1.2018:

«Hemsedal kommune viser til behandling i Vestre Slidre kommune og slutter opp om deira uttale, jfr. F-sak 68/17.

Vegen betyr mykje for hytteturistar, jegarar, gjennomgangstrafikk og ikkje minst stølsbrukarar/eigarar. Ein må vere klar over at denne vegen over dammen er ein erstatningsveg for ei bru som gikk over elva her før dammen vart etablert. Ein legg til grunn at regulanten har ein plikt til å halde veg over vassdraget. Stenging over ein så lang periode vil ha stor negativ verknad for brukarane av vegen, og Hemsedal kommune meiner det må etablerast løysing for å tillempe bruk. I denne samanheng viser også Hemsedal kommune til kravet om avbøtende tiltak frå Panoramaveien SA, der dei ber om at reguleringsforeningen må bygge ein enkel omkjøringsvei forbi Flydammen. Hemsedal kommune meiner det er uholdbart å stenge denne vegen for trafikk i to høysesongar.

Hemsedal kommune ser samstundes at det kan medføre ulempe å senke og halde vannstanden i Flyvatn inntil 1 m under HRV i to periodar, men meiner at dette likevel må kunne tilrås for at det skal vere mogeleg å gjennomføre dei arbeida som er skissert.»

Fylkesmannen i Oppland uttaler i brev 21.11.2017:

«Stenging av vegen vil medføre en betydelig omkjøring for biltrafikken som ellers går over dammen. Av søknaden framgår det at det vil bli tilrettelagt for at gående kan krysse elva nedenfor dammen på midlertidig bru. Fylkesmannen vil ikke selv uttale seg om dette forholdet. Stengning av vegen vil i all hovedsak ha lokale ulemper. Vi vurderer kommunen som den som har best forutsetning for å uttale seg om de ulemper stengning av vegen kan innebære. Fylkesmannen ber derfor NVE nøye vurdere de ev. synspunkter på dette som måtte komme fra Vestre Slidre kommune.

Å holde vannstanden i Flyvatn inntil 1 m under HRV gjennom sommeren må forventes å gi en viss negativ konsekvens for fiskeproduksjonen i vatnet. Virkningen vil imidlertid være begrenset til de to årene arbeidene pågår. Som følge av at vannstanden i magasinet holdes under HRV vil alt avløpet gå gjennom tappeluken og vestre løp fra dammen vil være tørrlagt. Dette elveløpet tørrlegges imidlertid i perioder hvert år når magasinet tappes gjennom vinteren. Tørrleggingene vil følgelig ikke ha konsekvenser for rekrutteringen av fisk nedenfor dammen. Vi vurderer det omsøkte avviket fra manøvreringsreglementet som vesentlig for å få gjennomført de planlagte arbeidene på dammen, og mener ulempene dette medfølger er mindre enn fordelene for å få gjennomført tiltaket.»

Stølsvegen Panoramavegen SA uttaler i brev 8.1.2018:

«Etter punkt 12 i konsesjonsvilkårene skal vegen over Flydammen være åpen for alminnelig ferdsel. Så den kan ikke stengas utan at det lages ein omkjøringsveg/bru forbi der.

Ser av brev frå FBR at ein kan kjøre om Tisleidammen. Dette er ikkje noko alternativ då dette er ein privat støls/fjellveg med 3 bommar. Og er tilnærma like lang som Fagernes-Leira-Golsfjellet-Hemsedal-Lykkja. Den blir også seinare å kjøre. Den som då har kjøring på andre sida av dammen får ein ekstra kjøring på ca 90 km tur/retur. Uholdbar situasjon for de som må bruke traktor til feks slått o.l.. Panoramavegen SA er også avhengig av å komme fram for vedlikehald av vegen innover mot Baklia og Lykkja.

Vegen fra Vestre Slidre til Hemsedal er ein viktig veg for berørte kommuner. Det er ved siden av næringskjøring stor turisttrafikk bl.a mange utenlandske, det vil bli vanskelig å få skilta omkjøring på en forståelig måte, mange kjører også via GPS. I høg sesongen passerer det ca 130 biler i døgnet. Ved siden av noko tungtransport og bussar. Når det gjelder Panoramavegen SA så vil vi få store inntektstap i bommane. Ved stenging vil ein også få store samfunds- og miljømesige konsekvensar, mellom anna for utrykningskjøretøy som sjuke-, politi- og brannbil.

Når det gjelder damkrona så må vegen få bredde og utforming som tilfredstillar dagens og framtidas krav til veg med den trafikken som er i dag og for framtida. D.v.s minst 6 meter bredde. Ein veg som vart bygd sist på femtitallet tilfredsstillar ikke dagens krav.

Det må gis beskjed i god tid når vannstand ved Flydammen skal heves og senkes i forhold til andelseiere og deres båter.

Det var veg/bru ved elveutløpet før reguleringen kom. Brua reiste rettnok med isgang i mai 1954. Den var klar til nybygging i oktober 1955. Det var kjørt til støypesand og materialer der då. På styremøte i stølsvegen den 14.10.1955 vart bygginga av bru utsett. Direktør Bang i reguleringsforeningen uttalte på møte at Storeffjorden/Flyvatnet sansynleg vart oppdemt. Då skulle dei bygge ei betongbru til alminnelig ferdsel.»

Vestre Slidre fjellstyre uttaler i brev 12.1.2018:

«1. Stenging av veg:

Vestre Slidre fjellstyre meiner det er svært uheldig å stenge Panoramavegen i perioden 1. mars til 15. november 2019, og 1. april til 31. oktober 2020 med omsyn til stølsbrukarar i Vestre Slidre som har støl på vestsida av Flydammen, hytteturistar, jegerar og all gjennomgangstrafikk i ei tid som er høgsesong for bruk av vegen. Med bakgrunn i dette støttar Vestre Slidre fjellstyre uttale frå Vestre Slidre kommune (23.11.17) og Panoramavegen SA til (02.11.17) og ber om at det byggd ein enkel omkjøringsvei forbi Flydammen på utsida av dammen.

2. Senking av vasstand

Storfjorden er grunn og det kan bli vanskar m.a. med å setja ut båtar. Med turrlagt strandsone vil området dessutan framstå som mindre attraktivt. Storfjorden er den mest brukte fiskelokaliteten i Vestre Slidre. Fjellstyret sel årleg 1200-1300 fiskekort og dei fleste fiskar i Storfjorden. Det vore derfor ynskeleg at vasstanden kunne vore som normalt gjennom størstedelen av sumarsesongen.

Avløp til frå Storfjorden til Flya skjer i dag via overløp ved brua og tappeluke, sjå illustrasjon. I år med lite nedbør blir det minimalt med vassføring via overløpet og minstevassføringa til Flya blir sikra ved utløp gjennom tappeluka. Ved senka vasstand at det blir sannsynlegvis ingen vassføring i elvestrekning frå brua ned til Veslevatnet (ca. 150 meter). Dette er den mest bruke fiskeplassen i allmenningen og det vil vera svært uheldig for utøving av fisket. Med ein stor anleggsplass blir heller ikkje området noko særleg attraktiv område for utøving av fiske og friluftsliv. Rasteplass med utedo og parkering kan heller ikkje brukast i anleggsperioden.

Samla vil fisket både i Storfjorden og elvestrekninga ned for brua bli skadelidande som følge av anleggsarbeidet. Det vil føre til at fjellstyret får reduserte inntekter av fiskekortsalg i perioden. Fjellstyret ynskjer derfor at vasstanden ikkje blir senka i den mest aktive fiskeperioden. Når det blir utført anleggsarbeid på staden, vore det ynskeleg at det kunne vorte gjort tiltak som sikra betra vassføring i elvestubben ned for brua i år med lite vassføring. Dette er ein viktigare enn ein økonomisk kompensasjon. Det vil også bli eit betre tilbod til allmennheita for ettertida. Vi går gjerne inn i ein diskusjon om praktiske tiltak i området. Mest aktuelle tiltak kan vera berre sikring av minstevassføring frå brua til Veslevatnet og ev. terskelbygging på strekningen.

Vi viser til uttale frå Grunke sameie som peikar på at ein bør vurdere å endre perioden for anleggsarbeidet. Fjellstyret støttar dette framlegget om endring i tid for anleggsperiode.

Fjellstyret har forståing for at utbetringsarbeidet er eit viktig tiltak som må gjerast, men ein ber om at gjennomføring av tiltaket blir gjort på ein måte som gjer at ulempene blir så små som mulig næringa og for allmennheita.»

Grunke Sameie uttaler i brev 11.1.2018:

«Grunke Sameie ønsker å kommentere den delen av søknaden som omhandler spørsmålet om å holde vannstanden i Flyvatn (Storfjorden) inntil 1 meter under HRV i perioden fra 1. juli til lågvassperiodens begynnelse i 2019 og 2020.

Med bakgrunn i at store deler av Flyvatn er langgrunt vil vannstand inntil 1 meter under HRV medføre at det blir svært vanskelig både for grunneiere i Grunke samt allmennheten å kunne bruke sjøen til fiske og rekreasjon fra 1. juli til oktober i 2019 og 2020.

Selv om FBR i henhold til konsesjonsvilkårene har adgang til å avvente oppfylling av Flyvatn til 1. juli, har 50 års praksis vært at oppfylling skjer ca 1. juni. En forskyvning av tidspunktet for oppfylling fra 1. juni til 1. juli i 2019 og 2020 vil derfor medføre at det vil umulig å få tilgang til Flyvatn med båt i juni måned.

Grunke Sameie er også bekymret for hvordan senere oppfylling og lavere vannstand i 2019 og 2020 vil påvirke fisket i Flyvatn.

Grunke Sameie har forståelse for at FBR må foreta rehabilitering av dammen slik at sikkerhetsmessige hensyn er ivaretatt. Vi mener imidlertid at NVE bør pålegge FBR å gjennomføre rehabiliteringsarbeidene på en mest mulig effektiv måte.

Det fremgår av søknaden at arbeidene er planlagt å starte opp vinteren 2018—2019 med transport av steinmasser. Rehabiliteringen av dammen er planlagt å starte i mars 2019 og vil først være fullført i oktober 2020. Det fremgår ikke av høringsdokumentene hvorfor rehabiliteringsarbeidene må pågå helt frem til oktober 2020.

Grunke Sameie stiller derfor spørsmål om ikke anleggsperioden kan kortes ned slik at rehabiliteringen skal være fullført innen 1. juni 2020 når fisket starter. Dette vil i så fall medføre at Flyvatn kan benyttes til rekreasjon og fiske sommeren 2020.

Vi ber om at det vurderes om en slik målsetting kan oppnås ved at tidspunktet for oppstart forskyves til oktober 2018 og/eller at kontrakten FBR inngår med entreprenør fastsetter ferdigstillelse per 1. juni 2020. Vi antar ferdigstillelse bør kunne skje per 1. juni 2020 forutsatt at det tilføres tilstrekkelig med ressurser på prosjektet. Selv om kostnadene for FBR kan bli større dersom anleggsperioden forkortes, mener Grunke Sameie at hensynet til at allmennheten og grunneiere kan bruke sjøen i 2020 må tillegges avgjørende betydning når NVE gir tillatelse til rehabilitering.»

Lykkja Sameige uttaler i e-post 16.1.2018:

«Viser til søknad om stenging av vegen over flydammen. Dette vil bli en vesentlig ulempe at vegen blir stengt i så lang tid. Flere av bøndene har leie jord på valdressida og for disse vil en stenging føre til 80 km lengre kjøring med traktor. Dette vil føre til en vesentlig kostnad å få kjørt foret til Lykkja. Det bør være mulig å komme over demningen til avtalte perioder under anleggsperioden for bønder og annen næringskjøring. For å få ut info om ev. perioder det er mulig å kjøre over kan det for eksempel dannes ei gruppe på facebook der info fortløpende legges ut. Vi har selvsagt full forståelse om at visse perioder vil vegen over dammen helt stengt. Vi håper at dette vil bli løst slik at alle er fornøyde.»

Ole Haakon Opperd uttaler i e-post 10.1.2018:

«Jeg har fast bosted 400 m fra Flydammen og benytter vegen over dammen ofte, både til Hemsedal og Baklia. I perioder benyttes min eiendom av andre, og en stenging av veien vil innebære tapte inntekter for meg.

Det kan ikke aksepteres at vegen over Flydammen holdes stengt i så lange perioder. FBR er gjennom konsesjonsvilkårene forpliktet til å holde vegen åpen for allmenn ferdsel. Tidligere ble vegen stengt flere måneder for reparasjon av brua, og det kan ikke utelukkes at det i framtida blir behov for ytterligere vedlikehold som krever stenging.

FBR bør derfor pålegges å bygge en ny permanent veg på nedsiden av dammen, slik det ble gjort på Tisleidammen. Denne vegen må bygges etter samme standard som Panoramavegen.

Dersom NVE ikke pålegger FBR en slik løsning, må FBR pålegges å holde vegen over dammen åpen i helgene i anleggsperioden, minimum ved bruk av enveiskjøring med trafikklys. Vegen må holdes åpen fra fredag kl. 17 til søndag kl. 24. I forbindelse med arbeidet på dammen må vegbredden utvides slik at den har samme standard som Panoramavegen. Dagens veg er planlagt utfra trafikken rundt 1950, mens det i dag er stor trafikk med lastebiler, traktorer og busser. Etablering av møteplasser vil ikke dekke den stadig økende trafikkmengden. Det må også tas i betraktning en voldsom økning av syklistene på Panoramavegen.»

Gro Berge m.fl. uttaler i brev 10.1.2018:

«Viser til brev av 23. november 2017 med invitasjon til å komme med innspill vedrørende stenging av Panoramavegen over Flydammen i perioden 1.3. - 15. 11. 2019 og 1.4. - 31.10. 2020.

Vi er 8-10 aktive stølsbrukere. 5 av disse med beitedyr, en støl med melkegeit og en med melkekyr. Stenging av Panoramavegen over Flydammen fører til forlenging av vegen fra gardene til våre respektive støler med 90 kilometer. Dette gjør det nær sagt umulig å få utført traktorarbeid, og svært vanskelig og tidkrevende å gi ettersyn av beitedyr på stølene. Omkjøring via Tisleiffjord-dammen vil ikke føre til kortere distanse men mer utgifter til bomplasseringer.

Ilfølge konsesjonsvilkårene pkt. 12 skal vegen over Flydammen være åpen for fri ferdsel. Rettsbok for Valdres herredsrett av 22. november 1957 av Sørenskriver Ole Aarø har også avsagt en dom der dette bekreftes.

Vi mener derfor at det må lages en omkjøringsvei/bru til bruk ved stenging av vegen over Flydammen.»

FBR har kommentert de innkomne høringsuttalelsene i e-post til NVE 2.2.2018. Vi gjengir følgende:

«Stengning av vegen over dammen under anleggsperiodene

Kommunene, Panoramavegen, Fjellstyret, og stølsbrukere i Baklia, ber om at det blir bygget en midlertidig omkjøringsveg med bru over Flya nedstrøms dammen, til bruk under anleggsperioden. Begrunnelsen er at den omsøkte vegstengning vil medføre ulemper for turister, hyttefolk, jegere, fiskere og ellers gjennomgangstrafikk under høysesongene.

Panoramavegen anfører også at det under høysesongen passerer 130 biler i døgnet, og at stengning vil medføre tap av bominntekter. Stølsdriverne i Baklia anmerker at det blir lang omkjøringsveg for stølsdriften.

Det vises til at dagens bru og veg som regulanten anla i 1958-59 skjedde til erstatning for ei bru som tidligere gikk over elva Flya. Man legger til grunn at regulanten i medhold av konsesjonsvilkårene har plikt til å holde vegen åpen. Stølsbrukere i Baklia viser også til privatrettslig skjønn av 22. november 1957.

Lykkja Sameige ber om at det gjøres mulig i perioder å trafikkere over dammen for bønder og andre næringsdrivende.

Ole Haakon Opperud oppgir at han bruker vegen over dammen ofte, og at stengning vil innebære tapte inntekter. Han ber om at det bygges ny permanent veg på nedsiden av dammen, alternativt at vegen over dammen holdes åpen i helgene i anleggsperioden.

Fylkesmannen i Oppland uttaler seg ikke om vegstengningen, men ber NVE vurdere synspunkt fra Vestre Slidre kommune.

FBRs kommentar

Det er riktig at etablering av vegbru og veg over dammen var en forutsetning for konsesjon. Fravikelse av vilkår i konsesjon er imidlertid et offentlig anliggende, og pkt. 12 gir mulighet for at vegen kan stenges når spesielle forhold tilsier det:

«Veger og bru er som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri benyttelse for allmennheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anlegget»

Det vil etter vårt syn medføre vesentlige framdrift- og sikkerhetsmessige ulemper å holde anleggsområdet og vegen over dammen helt eller delvis åpen for allminnelig ferdsel under anleggsperiodene. Vi kan heller ikke se at det er allmenne hensyn som tilsier at det er samfunnsøkonomisk forsvarlig å bygge midlertidig kjøreveg forbi anleggsstedet, og i enda mindre grad en ny permanent veg. Vi minner om at dagens bru i 2014 ble forsterket for over 5 mill. kr, og at den vil bli ytterligere utbedret ved den kommende rehabiliteringen.

En ny veg ville bli minst 1,5 km lang og i praksis måtte utføres som om den skulle være permanent. Selv om det legges opp til å holde vannstanden under HRV i sommerperioden, må det tas høyde for at den kan bli flomoverløp som ei ny bru over Flya måtte dimensjoneres for.

Kjøreveg og ny bru vil i seg selv medføre betydelige og kostbare inngrep, som må fjernes etterpå. Ventelig vil et slikt tiltak forsinke prosjektet med en byggesesong. Vi minner også om at regulanten heller ikke rår over ubegrensede arealer ved dammen.

Med unntak av en kort periode i 2014 under utbedring av brua, har vegen over dammen vært holdt sammenhengende tilgjengelig for allmennheten og brukere i snart 60 år. Vi mener det er samsvar med vilkåret at regulanten i dette helt spesielle tilfellet når anlegget skal underkastes en større rehabilitering, gis midlertidig anledning som omsøkt, til å stenge vegen for å gjennomføre tiltaket.

De midlertidige ulempene som påføres brukere og allmenne interesser ved at vegen over dammen stenges, er i hovedsak lengre omkjøring via andre veger. Innfartsvegene til området vil imidlertid bli skiltet på en måte som i god tid varsler om at vegen over dammen er stengt.

Vår erfaring fra Tisleiaprojektet er at man kommer allmenne fritidsinteresser langt i møte ved å etablere passeringmulighet for gående og syklende. Når det gjelder aktive stølsbrukere i Baklia og Lykkja som blir påført ulemper ved vegstengingen, er vi villige til å dekke dokumenterte merutgifter som stengningen medfører. Alternativt vil vi under kontraktforhandlingene med entreprenør vurdere om disse stølsbrukerne kan gis anledning til å passere over dammen med traktor til nærmere definerte tidspunkt. Med godt samarbeid lot dette seg gjøre under siste sesong av Tisleiaprojektet.

Senkning av vannstanden til 1 m under HRV fra 1. juli til lavvassperioden begynnelse i 2019 og 2020

Kommunene og Fylkesmannen ser at det kan medføre noen ulemper ved at vannstanden i magasinet holdes 1 m under HRV gjennom sommeren, men går ikke imot at manøvreringsreglementet kan fravikes som omsøkt.

Vestre Slidre fjellstyre ønsker at vannstanden kan være som normalt gjennom størstedelen av sommersesongen. De anfører at senkning av vannstanden vil medføre vansker med båtutsett og gjøre fiske mindre attraktivt, noe som vil medføre tap i fiskekortinntekter. Fjellstyret mener at en bør vurdere å korte inn på byggeperioden. Fjellstyret uttrykker avslutningsvis forståelse for at

utbedringsarbeidet må gjennomføres, men ber om det blir gjort på en måte som medfører så små ulemper som mulig.

Panoramavegen ber om at det gis beskjed i god tid før vannstanden skal heves og senkes.

Grunke sameie mener at vannstand 1 m under HRV gjør det umulig å få tilgang til Flyvatn i juni måned. Grunke sameie spør om ikke anleggsperioden kan kortes ned slik at rehabiliteringen er ferdig til juni 2020, ved å begynne før og kontraktsfeste tidligere ferdigstillelse og /eller tilføre mer ressurser til prosjektet.

FBRs kommentar

FBR innser at omgivelsene vil oppleve fravikelsen fra manøvreringsreglementet som negativt i forhold til den over flere 10-års tilvante situasjon, der magasinet i praksis er fylt til primo juni, holdt fylt hele sommeren og med overløp til Flya på elvestubben ned til Veslevatn.

Gitt høringsuttalelsene fra kommunene og fylkesmannen legger FBR til grunn at representanter for allmenne interesser er enig med regulanten i at den omsøkte fravikelsen fra manøvreringsreglementet er vesentlig for å få gjennomført tiltaket.

Det er korte anleggsperioder i fjellet og krevende klimatiske forhold. Den framdriftsplan vi har lagt til grunn er allerede stram. Oppstart på dammen må skje på ettervinter/vår på nedtappet magasin.

Flyvatn har, som nevnt i søknaden, et lite magasinivolum i forhold til nedbørfeltets størrelse og avløp. Vannstanden er helt avhengig av tilsiget, og lukene har begrenset kapasitet. Selv om vi søker å holde vannstanden på HRV -1 m gjennom sommeren, er det slett ikke sikkert vi greier det hele tiden, og det må tidvis påregnes overløp. Det må også tas høyde for at arbeidet må avbrytes hvis det blir flom.

Mens arbeidene på topp og nedstrøms på fyllingsdammen i noe mindre grad er avhengig av vannstand, er framdriften for arbeidene på betongdammen helt avhengig av å kunne holde vannstand og avløp over dammen under en viss kontroll. Arbeidene her omfatter støping av over 1000 m³ betong, hvorav halvparten på vannsiden.

Vi mener det er nødvendig å ha to sesonger med lav vannstand for å få gjort ferdig arbeidene, og kan ikke se hvordan det skal la seg gjøre på én byggesesong. Det hjelper heller ikke å starte tidligere på høsten 2018, da er magasinet fylt.

Vi ser det som vanskelig å gi beskjed om hvordan vannstanden vil utvikle seg til enhver tid, Det er imidlertid mulig å holde seg oppdatert på vannstand ved å bruke SMS tjenesten («FLY» til 468 26 764).

Andre forhold og avslutning

Fjellstyret anfører at det i samband med anlegget er ønskelig at det blir gjort tiltak for å sikre vannføring i elvestubben nedstrøms overløpet i år med liten vannføring.

Overløpet har i dag en smal utsparing med bjelkestengsel på vestsiden, der man i sin tid forberedte for fiskepassasje. Her renner det alltid noe vann gjennom om sommeren. Vi kan tenke oss å vurdere, hvis Fylkesmannen og fjellstyret er enig, å støpe igjen denne utsparingen og erstatte den med en utsparing nærmere midten på overløpet, utformet slik at det ved HRV gir en vannføring svarende til minstevannføring om sommeren.

Når det gjelder tiltak som terskler osv. er dette forhold som må avklares i samråd med Fylkesmannen og NVE. Vi er i utgangspunktet skeptiske til å anlegge terskler på den aktuelle strekningen. Som Fylkesmannen anfører blir den tørrlagt vinterstid og bidrar ikke til rekruttering av fisk. Eventuelle terskler her kan i større grad medføre at fisk blir stående utover høsten og med det i fare for å fryse inne.

Mange av høringsinnspillene poengterer de midlertidige negative konsekvensene av tiltaket. Vi vil avslutningsvis gjøre oppmerksom på de langsiktige fordelene. Når det hele er ferdig vil dammen få nytt veglegeme tilpasset dagens standard, og oppgradert bru. De berørte områdene ved dammen vil bli satt i stand slik at de framstår som minst like attraktive for allmenheten som i dag.»

NVEs vurdering

Foreningen til Bægnavassdragets Regulering (FBR) skal rehabilitere reguleringsdammen ved utløpet av Flyvatn i Vestre Slidre kommune. For å gjennomføre arbeidene må vannstanden i magasinet holdes inntil 1 m under HRV (dvs. kote 858,40) i anleggsperioden. Det vil også være nødvendig å stenge veien over dam Flyvatn mens anleggsarbeidene pågår.

FBR søker om å fravike manøvreringsreglementets punkt nr. 3 (krav om oppfylling) og konsesjonsvilkår nr. 12 (plikt til å holde veien åpen for allmennheten) under rehabiliteringen av dam Flyvatn.

NVE kan gi tillatelse til fravik fra manøvreringsreglement og konsesjonsvilkår etter vannressursloven § 8 når formålet er nødvendig reparasjons- og vedlikeholdsarbeid. Tiltaket faller etter vårt syn inn under dette formålet.

Stengning av veien over dammen under anleggsperiodene

Stenging av veien over dam Flyvatn vil medføre ulemper for allmennheten som følge av redusert fremkommelighet. Det vil oppleves som negativt for stølsbrukere, hytteiere, friluftsliv, reiseliv, gjennomgangstrafikk mv. Omkjøring via Tisleidammen vil være mulig, men det vil også bety kjøring på privat bomvei samt øke reisetiden betydelig sammenliknet med dagens vei over dam Flyvatn. Høringspartene ber om at det bygges midlertidig omkjøringsvei nedenfor dammen som kan benyttes i anleggsperioden. Alternativt bes det om at veien holdes åpen for alminnelig ferdsel (med f.eks. lysregulering) i perioder.

I høringskommentarene skriver FBR at bygging av anslagsvis 1,5 km midlertidig vei forbi anleggsstedet vil medføre betydelige og kostbare inngrep som må fjernes i ettertid. Veien vil i praksis måtte bygges som om den skulle være permanent, og en eventuell bru over Flya vil måtte dimensjoneres for flom. I følge FBR vil veibygging trolig forlenge anleggsperioden med et år. En delvis åpning av veien for alminnelig ferdsel under anleggsperioden vurderes som uaktuelt ut ifra framdrift- og sikkerhetsmessige hensyn.

Som avbøtende tiltak planlegger FBR å etablere passeringsmulighet for gående og syklende nedenfor dammen. Det vil gjøre det mulig for disse å passere i perioder uten særlig overløp. Innfartsveiene til området skal også skiltes på en måte som i god tid varsler om at veien over dammen er stengt. FBR skriver videre at de vil forsøke å legge rette for at aktive stølsbrukere kan passere over dammen med traktor til nærmere definerte tidspunkter. Alternativt vil FBR dekke dokumenterte merutgifter som stengingen medfører.

NVE mener behovet som ligger bak søknaden er reelt og godt begrunnet. Vi ser samtidig at stenging av veien over dam Flyvatn vil medføre dels store ulemper for allmennheten som følge av redusert fremkommelighet. Etter vårt syn vil likevel bygging av 1,5 km midlertidig omkjøringsvei være et

uforholdsmessig stort og kostbart inngrep sett i forhold til nytten av tiltaket. Det er imidlertid andre tiltak, nevnt nedenfor, som til en viss grad kan avbøte ulempene.

NVE legger til grunn at arbeidene utføres så effektivt som mulig og uten ugrunnede opphold. Omkjøringsmuligheter skal skiltes godt med skilt som settes opp/plasseres i samråd med berørte kommuner og Stølsvegen Panoramavegen SA. Det skal informeres godt lokalt om de arbeider som skal utføres, inkludert antatt ferdigstillelse og i hvilke tidsrom en kan forvente at veien er stengt og når den vil holdes åpen. Det skal også informeres om stenging av veien i god tid på forhånd, på en slik måte at hytteeiere og andre i området har gode muligheter til å tilegne seg informasjonen. FBR skal etablere passasje for gående og syklende nedenfor dammen til bruk i anleggsperioden. FBR skal også sørge for at aktive stølsbrukere gis mulighet til å passe anleggsstedet med traktor/landbruksredskap til nærmere definerte tidspunkt.

NVE mener forholdet til bedriften Stølsvegen Panoramavegen SA er av privatrettslig art. Partene må seg imellom søke å komme frem til minnelige avtaler når det gjelder eventuelt tapte inntekter på grunn av veistengingen.

Senkning av vannstanden til 1 m under HRV fra 1. juli til lavvannsperioden begynnelse i 2019/2020

For å gjennomføre nødvendige arbeider må vannstanden i Flyvatn holdes inntil 1 m under HRV (dvs. kote 858,40) i anleggsperioden.

Flere høringsparter uttrykker bekymring for hvordan senere oppfylling og lavere vannstand i 2019 og 2020 vil påvirke fisket i Flyvatn. Lavere sommervannstand kan gjøre det mer krevende å sette ut båter siden Flyvatn er relativt langgrunt. Fylkesmannen i Oppland uttaler at lavere sommervannstand må forventes å gi en viss negativ konsekvens for fiskeproduksjonen i vannet. Virkningen vil imidlertid være begrenset til de to årene arbeidene pågår. Etter fylkesmannens syn er avviket fra reglementet vesentlig for å få gjennomført de planlagte arbeidene. Fylkesmannen vurderer fordelene av tiltaket som større enn ulempene.

Siden vannstanden i magasinet holdes under HRV vil alt avløpet gå gjennom tappeluken i dammen. Det vestre elveløpet (overløpet) vil dermed være tørrlagt ned til Veslevatnet (150 m) mesteparten av sommeren og høsten. Fylkesmannen viser til at dette tørrlegges periodisk hvert år når magasinet tappes ned hver vinter. Det vil derfor ikke ha noen konsekvenser for rekruttering av fisk nedenfor dammen. Ifølge høringspartene er imidlertid strekningen viktig som fiskeplass i allmenningen. Tørrlegging vil sånn sett være negativt for bruk av fiskeplassen.

Flere høringsparter stiller spørsmål ved hvorvidt det er nødvendig med to anleggssesonger. FBR mener det er nødvendig å ha to sesonger med lav vannstand for å få gjort ferdig arbeidene. Flyvatn ligger i høyfjellet, og anleggssesongen er dermed kort. Oppstart på høsten 2018 vil heller ikke være mulig siden magasinet er fylt på det tidspunktet. NVE mener FBRs fremdriftsplan virker rimelig og i tråd med det som har vært tilfelle ved tilsvarende rehabiliteringsprosjekter. NVE forutsetter likevel at arbeidene utføres så effektivt som mulig og uten ugrunnede opphold.

Vedlikehold av vassdragsanlegg har stor samfunnsnytte, og NVE mener derfor det må kunne aksepteres noe ulempe for allmenne interesser. Det er likevel viktig at arbeidene gjennomføres med så små konsekvenser som mulig for naturmiljø og friluftsliv. Fylkesmannen i Oppland uttaler at lavere sommervannstand trolig vil ha en viss negativ konsekvens for fiskeproduksjonen i Flyvatn, men at det vil være begrenset til de to årene arbeidet pågår. Lavere sommervannstand kan gjøre det mer krevende å sette ut båter siden Flyvatn er relativt langgrunt. Tørrlegging av vestre elveløp nedstrøms dammen vil vanskeliggjøre bruk av eksisterende fiskeplass i anleggsperioden. Etter NVE syn er likevel de negative

konsekvensene som følger av omsøkt nedtapping innenfor rammen av det som må kunne aksepteres, gitt den betydning det har at dammen blir rehabilitert.

Konklusjon

NVE gir tillatelse til at Foreningen til Bægnavassdragets regulering kan fravike vilkårene om å holde veien over Flyvatn dam åpen for allmennheten i periodene 1. mars til 15. november 2019, og 1. april til 31. oktober 2020.

NVE gir tillatelse til at Foreningen til Bægnavassdragets Regulering kan holde vannstanden Flyvatn inntil 1 m under HRV (kote 858,40) i perioden fra 1. juli til lavvannsperiodens begynnelse i 2019 og i 2020

Tillatelsene er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsene blir gitt på følgende vilkår:

- Arbeidene skal gjøres så effektivt som mulig slik at veien holdes stengt kun i de perioder det er strengt tatt nødvendig.
- Det skal legges til rette for at stølsbrukere kan gis anledning til å passere over dammen med traktor og landbruksredskap til nærmere definerte tidspunkt.
- Det skal etableres passasje for gående og syklende nedenfor dammen som gjør det mulig for disse å passere når det ikke er mye overløp på dammen.
- Omkjøringsmuligheter skal skiltes på en god måte i samråd med berørte kommuner og Stølsvegen Panoramavegen SA.
- Det skal i god tid i forveien informeres om planene lokalt, herunder med kunngjøring i aviser.
- Perioden med fravik fra manøvreringsreglementet må gjøres så kort som mulig. Oppfylging til normal vannstand skal skje så raskt som mulig etter at arbeidene er avsluttet.
- NVE forutsetter at Foreningen til Bægnavassdragets Regulering har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket.

Annet lovverk

NVE mener at vurderingene er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven som skal ivaretas når vedtak treffes, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. NVE vil i den forbindelse påpeke at tiltaket er midlertidig. Det anses også som et nødvendig tiltak for å sikre forsvarlig drift av reguleringsanlegget. NVE kan heller ikke se at tiltaket er i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Om klage og klagerett

Dere kan klage på denne avgjørelsen til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kapittel VI. Klageretten er begrenset til parter (grunneiere, rettighetshavere og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (hovedsakelig organisasjoner som representerer berørte interesser).

En klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Kopi til:

Foreningen til Bægnavassdragets Regulering v/Øyvind Eidsgård
Fylkesmannen i Oppland
GRO BERGE
Grunke Sameie v/Thorleif Ellestad
Hemsedal kommune
Lykkja Sameige v/Raymond Fjæren Sagsveen
Ole Haakon Opperud
Stølsvegen Panoramavegen SA
Vestre Slidre fjellstyre
Vestre Slidre kommune